

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului Baculin Vasili, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 31 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Baculin Vasili Stanislav,

născut la 25 mai 1964, originar din Federația Rusă, Ivanovo, Komsomolsk, domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Arborilor, nr. 11, ap. 4

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 08 mai 2014 - pînă la 31 decembrie 2014; (instanța de fond);*
- 2. de la 19 februarie 2015 - pînă la 16 martie 2015; (instanța de apel);*
- 3. de la 18 august 2015 - pînă la 18 noiembrie 2015; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 31 decembrie 2014, Baculin Vasili a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități legate de circulația mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită s-a adăugat parțial pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 decembrie 2012, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități legate de circulația mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Armasari Vasile, prejudiciul material în sumă de 5400 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Baculin Vasile

în luna noiembrie 2013, sub pretextul confecționării unor articole din mobilă aflându-se în mun. Chișinău, str. M. Basarab, nr. 69, a dobândit ilicit prin înșelăciune și abuz de încredere de la Armasari Vasile bani în sumă de 5400 lei, cauzându-i acestuia o daună materială considerabilă.

3. Nefiind de acord cu sentința, cu apel a contestat-o avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2015, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

5. Colegiul penal a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, apreciindu-le din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia de vinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel a respins versiunea înaintată de inculpat apreciind-o critic, concluzionând că probele administrate de acuzare și anume declarațiile părții vătămate, a martorilor Ganea Z., Poia Iu., procesele-verbale de ridicare și de examinare a obiectului din 03.04.2014, dovedesc cu certitudine că Baculin Vasile a comis infracțiunea incriminată.

La fel, Colegiul penal a menționat că prima instanță corect și întemeiat a considerat că inculpatul poate fi corectat și reeducat doar izolându-l de societate, or fapta comisă de acesta prezintă un pericol sporit pentru cetățeni, iar acesta anterior fiind condamnat pentru comiterea unor infracțiuni similare, careva concluzii nu a făcut.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 8), 9) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat:

- între părți au avut loc relații civile, iar inculpatul a recunoscut că a primit în calitate de avans de la partea vătămată suma de 5400 lei, însă nu și-a putut executa obligațiile pe motiv că a fost arestat de organele de drept pentru alte învinuiri care nu au nici o tangență cu cauza dată;

-faptul că inculpatul nu s-a eschivat de la executarea obligațiilor asumate se

dovedește prin aceea că acesta peste o perioadă îndelungată de timp a eliberat părții vătămate o recipisă pentru suma primită în avans;

- la adoptarea hotărîrilor contestate instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile pct. 15 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28 iunie 2004 "Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor." și art. 1, Protocolul 4 CEDO, care menționează că "nimeni nu poate fi privat de libertate pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală".

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd declararea inadmisibilității acestuia, pe motiv că recurentul solicită reaprecierea probelor, fără a argumenta în ce constă ilegalitatea deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată, cerințe stipulate în art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sînt vădit neîntemeiate.

Autorul recursului își întemeiază criticile în baza pct. 8),9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii și inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală.

Analizînd textul recursului declarat, Colegiul atestă că, de fapt avocatul Căpățîină I. consideră că în acțiunile inculpatului nu sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii, iar acesta a avut cu partea vătămată relații civile contractuale, care au fost negociate de părți. Mai indică că Baculin V., nu a avut intenția de escrocherie, doar nu a dus pînă la capăt cele încredințate, din motive

independente de voința lui, temei pentru recurs prevăzut la pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Sub acest aspect, Colegiul reține că instanța de fond și de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul relevanței și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, atât ale apărării cât și ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția lui Baculin V. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Astfel, conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat în textul hotărîrii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, și anume: *declarațiile părții vătămate Armasari Vasile; declarațiile martorilor Ganea Zinaida, Pușcaș Tudor, Poia Iulian*; precum și actele cauzei: *procesul-verbal de ridicare și de examinare obiectului din 03.04.2014*. Temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Sub aspect doctrinar, în viziunea instanței de recurs se regăsesc în acțiunile ce i se incriminează lui Baculin Vasile, elementele laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și anume escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere cu cauzarea de daune în proporții considerabile:

În speță, *dobîndirea ilicită* se dovedește prin luarea ilegală și gratuită a surselor bănești de către inculpat din posesia părții vătămate Armasari Vasile, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acesteia săvîrșită în scop de cupiditate, fapt confirmat atât prin declarațiile părții vătămate și martorului Ganea Z. cât și prin recipisa eliberată de inculpat (f.d.66-67 vol. I).

Abuzul de încredere fiind prezent avînd ca bază relațiile interpersonale, de prietenie într-un cerc de persoane, ce au recomandat inculpatul, părții vătămate ca fiind un specialist bun în confecționarea mobilei.

Înșelăciunea - prin aceea că inculpatul nu a întreprins nimic pentru a-și onora obligațiile asumate, deși a solicitat și a primit sub diferite pretexte periodic de la partea vătămată sume bănești, iar acțiunile pe care le-a întreprins și anume eliberarea recipisei pentru sumele primite au fost efectuate cu scopul de a demonstra celor din jur caracterul „legitim” al acțiunilor sale.

Latura subiectivă a infracțiunii date se caracterizează prin vinovăția lui Baculin Vasile în formă de intenție directă, scopul urmărit de acesta fiind unul cupidant.

Colegiul relevă că art. 1, Protocolul nr. 4 CEDO, la care face referire recurentul prevede că: *“nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligațiune contractuală”*, însă, este de menționat că în sensul acestei norme, persoana nu poate fi privată de libertate în cazul în care se va demonstra că la momentul asumării anumitor obligațiuni cât și pe parcurs acesta a întreprins măsuri reale pentru a-și onora obligațiunile contractuale.

Reieșind din textul normei menționate în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că, aceste prevederi nu pot fi atribuite la cazul lui Baculin Vasile, or, în cazul când una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Astfel, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: *atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele*. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Colegiul penal conchide că argumentele recurentului precum că, în speță, nu s-a stabilit intenția lui Baculin V. de a însuși prin înșelăciune mijloace bănești, iar între el și partea vătămată au avut loc relații civile, sunt nefondate și acestea nu pot servi drept temei legal de a casa hotărârile contestate.

Instanța de recurs menționează că intenția inculpatului de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere mijloace bănești a apărut la ultimul înainte de intrarea în stăpânire asupra acestor bunuri, or acesta de la data primirii sumelor de banii din luna noiembrie 2013 și pînă la data de 18.03.2014, când partea vătămată a depus plîngere la poliție nu a întreprins careva acțiuni în vederea executării obligațiilor asumate sau a restituirii banilor primiți de pătit. Totodată, careva probe care ar confirma versiunea inculpatului precum că a confecționat o parte din mobilă la fel nu au fost prezentate, or martorul Poia Iulian a explicat instanței că inculpatul a activat un termen foarte scurt la

întreprindere, aproximativ 2 luni, după care a fost concediat din cauza că acesta nu se prezenta la serviciu (f.d.103).

În continuare, reieșind din declarațiile acestui martor în coroborare cu depozițiile părții vătămate, Colegiul conchide că, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă versiunea inculpatului privind faptul că nu a executat mobila în termenul stabilit, pe motiv că în luna ianuarie întreprinderea nu activa, or din declarațiile martorului Poia Iu. rezultă că inculpatul a fost concediat de la întreprindere din cauza că nu se prezenta regulat la serviciu, încă pînă la perioada în care SRL "Indarst" a sistat activitatea.

Referitor la temeiul de drept prevăzut de pct. 9) alin. (1) art. 427 Codul de procedură penală, Colegiul penal relevă că, condiția esențială pentru tragerea persoanei la răspundere penală constă în aceea că fapta imputată să fie prevăzută de legea penală ca infracțiune. Totodată, acest temei de casare poate fi aplicat și în cazul când la momentul săvîrșirii fapta a fost prevăzută de lege ca infracțiune, însă la momentul examinării în recurs a încetat a mai fi considerată ca infracțiune, fiind exclusă din codul penal, fiindcă nu se poate dispune condamnarea pentru o faptă neîncriminată de lege și nu poate exista pedeapsă fără infracțiune.

În viziunea Colegiului penal, în prezenta speță temeiul invocat de către recurent este irelevant, deoarece fapta imputată inculpatului este prevăzută de legea penală ca infracțiune și anume conform art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal – escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

De asemenea, instanța de recurs menționează că fapta săvîrșită de către inculpat nu a fost dezincriminată și nu a fost exclusă din Codul penal.

Prin urmare, Colegiul penal constată că Baculin Vasile a fost condamnat pentru o faptă care este prevăzută de legea penală a Republicii Moldova.

Totodată, instanța de recurs remarcă că argumentele expuse de recurent în în prezentul recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța ierarhic inferioară a oferit răspunsuri la toate motivele menționate de apelanți, pronunțînd o decizie care corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată.

Generalizînd cele menționate mai sus, Colegiul conchide că erorile stipulate la pct. 8), 9) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, la care se face referire în recurs nu sunt prezente în speță, deoarece instanța de apel a examinat

cauza sub toate aspectele corect menținând sentința de condamnare și just concluzionând că pedeapsa stabilită de instanța de fond este legală și în concordanță cu prevederile legii.

Reieșind din circumstanțele menționate, Colegiul penal conchide, că hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. art. 431, 432 alin. (1), alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Căpățîină Ion în numele inculpatului Baculin Vasili, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Baculin Vasili Stanislav*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 17 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti